

Jaarstukken 2016

gemeente
gouda

3.3 Werk en inkomen

Bij de foto:

Dankzij een nieuw contract voor groenonderhoud kan ook de knotploeg van Promen aan het werk blijven.

Over het programma:

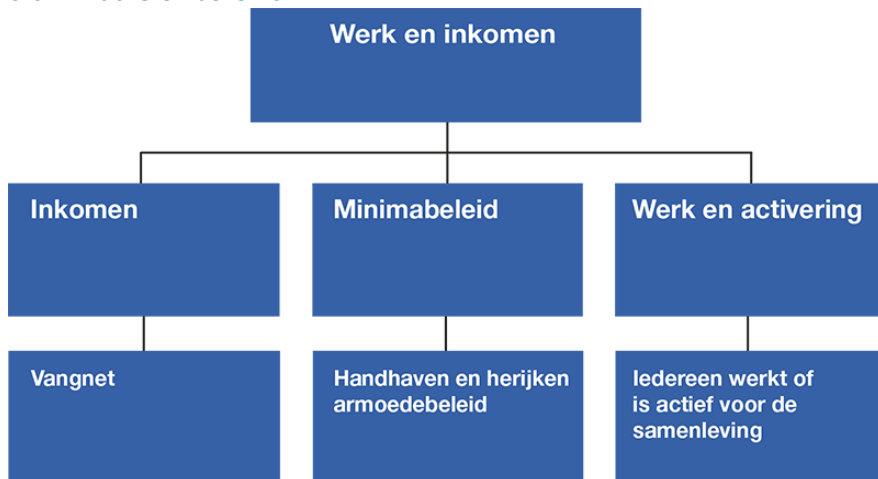
We werken met een integrale en samenhangende aanpak aan een inclusieve samenleving waar iedereen tot zijn recht kan komen. De gemeente vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen, ook mensen in een kwetsbare situatie.

Die betrokkenheid is nodig voor een krachtige sociale samenleving. Door mee te doen op de arbeidsmarkt kunnen mensen in hun eigen inkomen voorzien. Voor de meeste mensen is dat vanzelfsprekend. Zij zijn in staat 'op eigen kracht' maatschappelijk te participeren. Dat lukt echter niet iedereen. De gemeente ondersteunt daarom degenen die dat nodig hebben volgens de uitgangspunten van het participatiebeleid.

De speerpunten voor het Participatiebeleid 2015-2018 zijn:

- Wie kan, werkt aan werk;
- Plek op de arbeidsmarkt voor arbeidsbeperkten;
- Jongeren zijn de toekomst;
- Samenwerken aan participatie.

3.3.1 Wat is er bereikt?

3.3.2 Wat is ervoor gedaan?

Inkomen: vangnet

Gouda biedt een Participatiewet-uitkering en andere financiële voorzieningen voor wie dat nodig heeft. Uitstroom naar werk heeft prioriteit en inwoners die dat nodig hebben worden daarin ondersteund door de gemeente. Het doel is dat mensen zoveel mogelijk in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien en naar vermogen deelnemen aan de samenleving.

Minimabeleid: handhaven en herijken armoedebeleid

In 2016 is het beleidskader armoede en schulden 2017- 2020 "Samen Mee(r) Doen" voorbereid. Dit beleidskader is begin 2017 naar de gemeenteraad gezonden.

Het behalen van de volgende doelstellingen staat centraal:

- Iedereen kan meedoen: we zetten in op het vergroten van de sociale participatie;
- Kinderen hebben recht op een toereikende levensstandaard: we geven prioriteit aan het bestrijden van armoede onder kinderen;
- Bij schuldenproblematiek bieden we inclusieve dienstverlening: we sluiten mensen niet uit en bieden een passend aanbod voor ondersteuning bij schulden.

Het college heeft de opdracht gegeven om een stadspas in te voeren en wijzigingen en vernieuwingen in de minimaregelingen door te voeren. Voorts wordt een flexibel noodfonds ingericht met een budget voor noodhulp bij crisis.

Met de Sociaal Teams Volwassenen is de verbinding gelegd, waardoor intensief ingezet wordt op vroegsignalering en de preventie van schulden en armoede. In de Sociaal Teams is de onafhankelijke cliëntenondersteuning geborgd.

Werk en activering: Iedereen werkt of is actief voor de samenleving

De werkwijze is gericht op activeren, motiveren en stimuleren van uitkeringsgerechtigden om zelf in actie te komen. Inwoners die een gemeentelijke uitkering aanvragen en die wel kunnen werken, maar niet direct aan de slag kunnen, stromen door naar het Werk- en Ontwikkelcentrum (WOC). Binnen het WOC krijgen de deelnemers een intensief programma aangeboden om werknemers- en sollicitatievaardigheden op te doen (zoals een CV opstellen en sollicitatiegesprekken voorbereiden). Tevens worden zij worden intensief begeleid richting werk.

Wie na het WOC-traject nog geen werk gevonden heeft, wordt op basis van een persoonlijk plan van aanpak individueel verder begeleid door een werkcoach van de gemeente (Bemiddeling op Maat). Prioriteit ligt bij de werkzoekenden van wie wordt verwacht dat zij binnen een jaar weer aan het werk kunnen gaan en bij degenen voor wie het jaar van 'werken aan werk' bijna om is. Doel is te voorkomen dat mensen tussen wal en schip vallen.

Ook voor werkzoekenden met een arbeidsbeperking is een uitgebreid pallet aan dienstverlening ontwikkeld met als doel arbeidsbeperkten naar werk te leiden (afgestemd binnen de arbeidsmarktregio). Hierbij gaat het bijvoorbeeld om loonkostensubsidie, werkplekaanpassingen, no-riskpolis en gerichte opleidingen en trajecten. In dit kader is met werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers, en met het onderwijs en bestuurders een 'Regionaal convenant Garantiebanen' afgesloten. Via het werkgeversservicepunt werden werkgevers persoonlijk benaderd voor werkplekken voor arbeidsbeperkten. Gouda Onderneemt! doet hier actief aan mee.

De specifieke aanpak wordt vormgegeven door een werkcoach voor jongeren, een werkcoach voor oudere arbeidsbeperkten, een accountmanager garantiebanen (voor de werkgeverscontacten op operationeel niveau), een arbeidsdeskundige en een kwartiermaker Werkbedrijf (voor de werkgeverscontacten op directieniveau). Het team arbeidsbeperkten werkt hiervoor samen met het Werkgeversservicepunt (WSP) Midden-Holland , het UWV, de scholen voor

speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs, Promen en met de Sociaal Teams. De dienstverlening wordt geboden aan de gemeenten van de arbeidsmarktregio Midden-Holland.

Voor jongeren t/m 27 jaar wordt ingezet op een sluitende aanpak. Hierbij gaat het zowel om preventie jeugdwerkloosheid als om bestrijding. In het kader van preventie van jeugdwerkloosheid zijn jongeren van het Voorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs (VMBO) gestimuleerd om een opleiding te kiezen met arbeidsmarktperspectief.

Tevens wordt zwaar ingezet op het tegengaan van voortijdige schoolverlaters. In het kader van de bestrijding jeugdwerkloosheid is er voor werkzoekende jongeren een voucherregeling ingezet. Dit is een tijdelijke loonkostensubsidie voor werkgevers in de regio Midden-Holland die hen stimuleert om jongeren in dienst te nemen (met en zonder uitkering). Jongeren die worstelen met diverse vormen van problematiek (schulden, dakloosheid, psychische problemen, een justitieel verleden) worden begeleid richting werk/school door gespecialiseerde jongerencoaches. Eventueel met inzet van diverse vormen van dagbesteding.

Verder zijn arbeidsfittrainingen georganiseerd en zijn in een samenwerking met uitzendbureaus jongeren toegeleid naar werk. Ook kunnen jongeren bij het leerwerkloket informatie krijgen over scholing en testen doen, zoals een competentietest. Verder loopt het project 'de Broekriem', waarbij werkzoekenden elkaar in een netwerk ondersteunen richting werk.

Tot slot is de aansluiting onderwijs- arbeidsmarkt versterkt in nauwe samenwerking met werkgevers in Gouda en de regio en het onderwijs (zie ook programma 4).

Zorgen voor gezonde toekomst voor Promen

De toekomstdiscussie Promen wordt voorbereid in het perspectief van de transformatieopgave in het sociaal domein. Dit is inclusief de verbinding tussen ondersteuning naar werk en participatie (inclusief beschut werk) en dagbesteding Wmo.

SROI

SROI (Social Return On Investment) is expliciet in het najaar van 2016 opgenomen in het actieprogramma. SROI wordt gevraagd van partijen die via een aanbesteding een opdracht gegund hebben gekregen van de gemeente Gouda. Het doel is dat een deel van de opdrachtwaarde ($\geq 5\%$) ten goede moet komen aan personen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ook bij subsidies is SROI van toepassing. Hiervoor is echter (nog) geen vast percentage opgelegd. In 2016 zijn 29 werkzoekenden in dienst genomen op een SROI vacature.

De gemeente heeft in september 2016 met diverse overheden uit de provincie Zuid-Holland, opleiders en de bouw- en infrabranche een intentieverklaring ('Infradeal') gesloten om de komende drie jaar met inzet van SROI samen 300 duurzame werk- en opleidingsplekken te creëren voor mensen in de bijstand.

Naast de inzet van het instrumentarium van SROI wordt bij de acquisitie van bedrijven maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) gestimuleerd. In 2016 is bijvoorbeeld het eetcafé Brownies en Downies binnengehaald in de binnenstad. Hier zijn vooral mensen met een beperking werkzaam.

Zorg over tekort op het Buigbudget

Al sinds 2011 is het door het Rijk toegekende budget onvoldoende om de uitkeringen van alle bijstandsgerechtigden te kunnen betalen. Toekenningen van de Incidentele Aanvullende Uitkeringen in 2011 en 2014 waren een bevestiging dat de gemeente er binnen de mogelijkheden alles aan doet om het tekort op het BUIG budget zo beperkt mogelijk te maken. Met de toekenningen is de minister van SZW "van oordeel dat gesproken kan worden van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt voor de gemeente Gouda en dat het beleid en de uitvoering adequaat zijn". Over 2015 is conform de nieuwe regeling bij het nieuwe verdeelmodel een aanvulling in de vorm van een Vangnetuitkering toegekend, nadat extra maatregelen genomen waren om het BUIG tekort zoveel mogelijk te beperken.

Net als in eerdere jaren was in 2016 was het BUIG budget weer ontoereikend. Er zijn daarom weer extra maatregelen genomen en bestaande maatregelen geïntensiveerd om het aan het begin van het jaar al voorziene tekort zoveel mogelijk te beperken. Voor 2016 zal het college een beroep doen op de Vangnetregeling 2016.

Ook de komende jaren is het de verwachting dat het BUIG budget ontoereikend zal zijn.

Deze werkwijze van continu inspelen op de ontwikkelingen en nieuwe mogelijkheden of werkwijzen in samenwerking met partners om de instroom te beperken en de uitstroom te bevorderen zet het college onverkort voort.

Voor indicatoren zie monitor sociaal domein

3.3.3 Wat heeft het gekost?

3.3.3.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2016	Begroting 2016 na 2e wijziging	Rekening 2016	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
Lasten				
PG Inkomen	24.863	26.209	27.449	-1.240
PG Minimabeleid	4.393	4.393	4.964	-570
PG Werk (en activering)	18.082	18.778	19.223	-444
Totaal lasten	47.338	49.380	51.635	-2.255
Baten				
PG Inkomen	-21.157	-22.497	-23.564	1.067
PG Minimabeleid	-110	-110	-328	218
PG Werk (en activering)	-635	-622	-1.803	1.181
Totaal baten	-21.902	-23.229	-25.695	2.466
Saldo van baten en lasten	25.436	26.151	25.940	211
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-23	-896	-896	0
Gerealiseerd resultaat	25.413	25.255	25.044	211

3.3.3.2 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1)	Lasten	V/N	I/S	Baten	V/N	I/S
Inkomen	1.240.000	N		1.067.000	V	
Bijstandsbesluit zelfstandigen: Van de uitstaande vorderingen is meer teruggekomen dan was ingeschat. Dit heeft geleid tot per saldo een positief resultaat op de BBZ van € 45.000.	37.000	N	I	82.000	V	I
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen: Het tekort op de uitkeringen bedraagt voor 2016 ca. € 1,6 miljoen. Na het verrekenen van de te verwachten vangnetuitkering ad € 230.000 komt dit uiteindelijk uit op een kleine € 1,4 miljoen. In de begroting is reeds rekening gehouden met een nadeel van € 1,5 miljoen waardoor voor 2016 een bedrag overblijft ten opzichte van de begroting (per saldo afgerond ca. € 100.000).	881.000	N	I	978.000	V	I
Waardering bijstandsvorderingen: de inbaarheid van uitstaande bijstandsvorderingen wordt jaarlijks geactualiseerd mede op basis van historie. Gelet op deze analyse is het percentage oninbaarheid verhoogd met 8% naar 75%. Dit heeft voor 2016 geleid tot een extra nadeel van per saldo € 315.000.	322.000	N	I	7.000	V	I
Minimabeleid	570.000	N		218.000	V	
Minimabeleid: De verstrekkingen in natura (bijzondere bijstand) zijn fors gestegen door onder andere de verhoogde asielinstroom. Ook in 2016 zien we een stijging in de kosten voor bewindvoering en inrichtingskosten. Tevens zijn de uitgaven op de individuele inkomensvoorziening hoger dan geraamd. De baten laten een positief saldo (€ 218.000) zien door een hogere opbrengst op de invordering van verstrekte leenbijstand. In verband met de aangehouden nota Armoedebeleid in de zomer (nieuwe coalitievorming) is het door het Rijk extra beschikbaar gestelde geld (ad € 366.000) in 2016 niet toegevoegd aan de budgetten van minimabeleid. Met dit bedrag was wel reeds rekening gehouden in 2016. Er is als zodanig een voordeel te zien op programma 21 waar deze post gereserveerd stond.	719.000	N	I	218.000	V	I
Collectieve verzekering: De lasten zijn gebaseerd op de maximale populatie die gebruik kan maken van de verzekering. De aantallen en uitgaven zullen nog verder toenemen in 2017.	57.000	V	I			
Schuldhelpverlening: Op de schuldhelpverlening is minder beroep gedaan dan vooraf verwacht. In 2015 waren de uitgaven ca € 70.000 hoger. De verklaring kan liggen in het feit dat door de aanwezigheid van de sociale teams in de wijk er aan de voorkant al financiële hulpvragen gesteld en opgelost worden waardoor er minder beroep gedaan wordt op schuldhelpverlening.	92.000	V	I			
Werk (en activering)	444.000	N		1.181.000	V	
Werkbedrijf: De oprichting en ontwikkeling van het (regionale) werkbedrijf is een jaaroverstijgend project. Er is in totaal € 1 miljoen beschikbaar gesteld door het Rijk voor de arbeidsmarktregio. Hiervan resteert nog een bedrag van € 486.000. Dit geld dient beschikbaar te blijven voor de regio en de raad zal daarom worden voorgesteld om het saldo van deze post opnieuw beschikbaar te stellen in 2017.	486.000	V	I			
Begeleiding naar en tijdens werk: met name de onderbesteding van de trajecten 'begeleiding naar en tijdens werk' bij Promen leidt tot een voordeel van totaal € 126.000 op deze post; dit voordeel wordt deels teniet gedaan door de extra bijdrage aan Promen bij de Sociale werkvoorziening (zie hieronder). Vanwege het feit dat van een aantal van de reeds in 2016 gestarte trajecten door zullen lopen in 2017 wordt voorgesteld een bedrag van € 112.000 opnieuw beschikbaar te stellen ter bekostiging van deze extra uitgaven in 2017.	126.000	V	I			

Omschrijving (bedragen * € 1)	Lasten	V/N	I/S	Baten	V/N	I/S
Re-integratiegelden: Per saldo is er op de re-integratiegelden een overbesteding van € 46.000. De grote afwijkingen op zowel de baten als de lasten worden met name veroorzaakt door de ontvangen ESF subsidie (€ 760.000) en de uitgaven die gedaan zijn ter benutting van deze subsidie. Deze subsidie is budgetneutraal en wordt niet begroot.	932.000	N	I	886.000	V	I
Vluchtelingenwerk: van het Rijk is een subsidie ontvangen voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders (€ 2.370 p.p. inclusief de extra middelen voor de participatieverklaring (€ 1.370)); het geld dat ontvangen wordt via het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA) is nog niet geheel uitgegeven. In verband met de voorwaarden die gesteld zijn voor het uitgeven van deze Rijksontvangsten wordt voorgesteld het restant bedrag ad € 229.000 opnieuw beschikbaar te stellen in 2017.	121.000	N	I	347.000	V	I
Volwasseneneducatie: in 2016 was een regionaal budget beschikbaar van € 720.000 (inclusief het meegenomen bedrag uit 2015); de uitgaven zijn echter achtergebleven vanwege de start van het nieuwe uitvoeringsbeleid van regio Midden Holland (onder andere door nieuwe wetgeving) waarbij er meer beleidsvrijheid is voor gemeenten. Gemeenten hoeven niet meer het volledige budget bij de ROC's te besteden maar zij kunnen ervoor kiezen ook andere organisaties een bijdrage te laten leveren. Voor deze nieuwe partijen bleek het moeilijker dan verwacht om het budget volledig te besteden volgens in de wet gestelde criteria. De onderbesteding komt daarmee op € 200.000. Van dit bedrag mag maximaal 25% van het beschikbaar gestelde budget meegenomen worden naar volgend jaar (€ 158.000); het restantbedrag moet terugbetaald worden aan het Rijk (€ 42.000). Dit is budgetneutraal.	102.000	V	i	102.000	N	I
Sociale werkvoorziening: op dit product is een nadeel van per saldo € 55.000 vanwege een extra bijdrage aan Promen; conform de afspraak van de GR-deelnemers wordt Promen gecompenseerd bij een onderbesteding van het begrote aantal af te nemen trajecten per gemeente.	105.000	N	I	50.000	V	I

3.4 Jeugd, onderwijs en sport

Bij de foto:

De officiële opening van het Kindcentrum Westergouwe vond plaats in augustus 2016. Het kindcentrum in de nieuwe woonwijk Westergouwe verzorgt opvang en onderwijs voor kinderen in de leeftijd van twee tot en met twaalf jaar.

Over het programma:

In de beleidsnota 'Iedereen doet mee; met gebundelde krachten werken aan participatie, zelfredzaamheid en groei naar zelfstandigheid 2014-2018' zijn de doelstellingen voor het sociaal domein geformuleerd. Deze omvatten de programma's 2. Zorg (Wmo), 3. Werk en Inkomen en 4. Jeugd, Onderwijs en Sport.

De transformatie is erop gericht mensen te ondersteunen bij zorg- en ondersteuningsvragen op een wijze die past bij hun persoonlijke situatie, hun mogelijkheden en hun sociale netwerk en dat tegelijkertijd de kosten van de zorg en ondersteuning afnemen.

We werken met veel partijen samen die zich met zorg, onderwijs, kinderopvang en vrijetijdsbesteding bezig houden om de jeugd beter en preventiever te kunnen bereiken zodat kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen.